Вступ до НАУМА

Ім’я Наума, мешканця міста Елкош, означає «Бог утішає». Його послання цілком могло нести втіху народу Юдеї (1:15; 2:2), який на власні очі побачив падіння Ізраїлю у 722 році до н.е.. Але послання Наума було зовсім не втішним для ассирійців, і особливо для мешканців Ніневії. Це була нечестива, жорстока, безжальна, гордовита та ідолопоклонницька імперія. Приблизно за півтора століття до цього Йона закликав ніневійців покаятися, і тоді вони прислухалися до його проповіді. Але тепер, приблизно через століття після падіння Північного царства, загрузлі в язичництві ассирійці не бажали коритися Божій волі. І цього разу послання Божого пророка не було закликом до покаяння: каятися було вже надто пізно.

Зміст

1 Бог – всевишній, праведний і розгніваний Суддя.
2 Опис суду над Ніневією
3 Виправдання суду над Ніневією

Головна тема

Наум виголосив Божий суд над Ніневією, головним містом Ассирійської імперії, де правив цар Санхериб (Сінаххеріб). Його остаточне повалення відбулося в 612 році до н.е. від руки мідійця Кіаксара і вавилонця Набополасара. Разом вони завоювали і розграбували місто, тим самим сповнивши пророцтва Наума. Рано чи пізно Бог втручається у справи людей і відплачує їм по заслугах.

КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ 3

НАУМ

1:1 аАбо *пророцтво*

[1:1] Стародавнє місто Ніневія, про падіння якого проголошує ця книга, стало об'єктом значних археологічних розкопок, особливо з часів роботи сера Остіна Генрі Лейярда в середині XIX століття. Нові відкриття лише ще більше підтвердили біблійні твердження про Ассирійську імперію з її головним містом.

1:5 аВ Таргумі – *горить*

[1:2–8] Одним із доказів існування Бога Біблії є Його природа, що проявляється через Його вічні ознаки. На відміну від богів, створених людською уявою, Бог Біблії є досконалим, володіючи Своїми бажаними якостями в нескінченній мірі. Ці вірші визначають деякі з цих неймовірних якостей, включаючи Його ревність (наприклад, Його ревне прагнення до праведності), Його лють, гнів і помсту, Його повільність у гніві, Його всемогутність, Його справедливість, Його абсолютну владу над створеним порядком, Його суверенну велич, Його доброту і досконале знання тих, хто Йому довіряє. Дивіться стор. 2 коментарів до Плачу Єремії.

2:2 аУ Вульгаті – *той, хто зруйнує*.

2:4 аБукв. *кипариси дрижать*; в Септуагінті, сирійських перекладах – *коні мчать*; у Вульгаті – *візники заціпеніли*.

2:8 аЄвр. *Хуццаб*

2:11 Порівняйте з Йоіла 2:6

[2:12–13] Образ Ассирії як лева, що зжер багатьох інших, а незабаром і сам буде пограбований, є доречним, оскільки ассирійські скульптури часто зображували левів. Проведені Лейярдом розкопки давньої Ніневії виявили два чудових зразки ассирійського мистецтва: крилатих левів з людськими головами близько 3,5 метрів заввишки і 3,5 метрів завдовжки[1], що знову підтвердило історичну достовірність Біблії.

2:14 аБукв. *її*

3:8 аТобто стародавні Фіви; в Таргумі та Вульгаті – *багатолюдна Александрія*.

bМаються на увазі Ніл і навколишні канали.

3:9 аВ Септуагінті – *їй до помочі*.

[3:8–10] Історична точність Біблії простежується в цьому натяку на Фіви (Но Амон), розташовані в 650 км на південь від Каїра, які раніше були захоплені Ашшурбаніпалом у 664 році до н.е. Хоча місто було захищене Нілом, води якого були спрямовані в канали, а також мало союзників, які їх підтримували, тим не менш, вони були пограбовані і люди виведені в полон[2].

КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ

1. Sir Austen Layard (1849), *Nineveh and Its Remains* (London: J. Murray), 1:69-71.
2. Див. Jack Lewis (1998), *The Minor Prophets* (Henderson, TN: Hester Publications), стор. 58.